

Prop. 103 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Finansiering og utbedring av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva i Søndre Land kommune i Oppland

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 15. april 2011,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Samferdselsdepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag om finansiering av utbedring av fv 34 mellom Grime og Vesleelva i Søndre Land kommune i Oppland fylke

Prosjektet er omtalt i Oppland fylkeskommunes Handlingsprogram for fylkesveger 2010-2013. Her er det lagt til grunn utbedring av fv 34 Grime – Vesleelva som et delvis bompengefinansiert prosjekt med oppstart i planperioden 2010-2013.

Det har lenge vært arbeidet med planer for utbedring og finansiering av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva. Utbedringen ble i St.prp. nr. 74 (2000-2001) vurdert som aktuell å gjennomføre som del av en fase 2 for utbygging av rv 4 i Oppland. Ut fra nytteprinsippet om bompengebetaling og ønske fra Søndre Land kommune om å bygge ut fv 34 uavhengig av rv 4, foreslås utbedringen av fv 34 Grime – Vesleelva gjennomført som et eget bompengeprojekt.

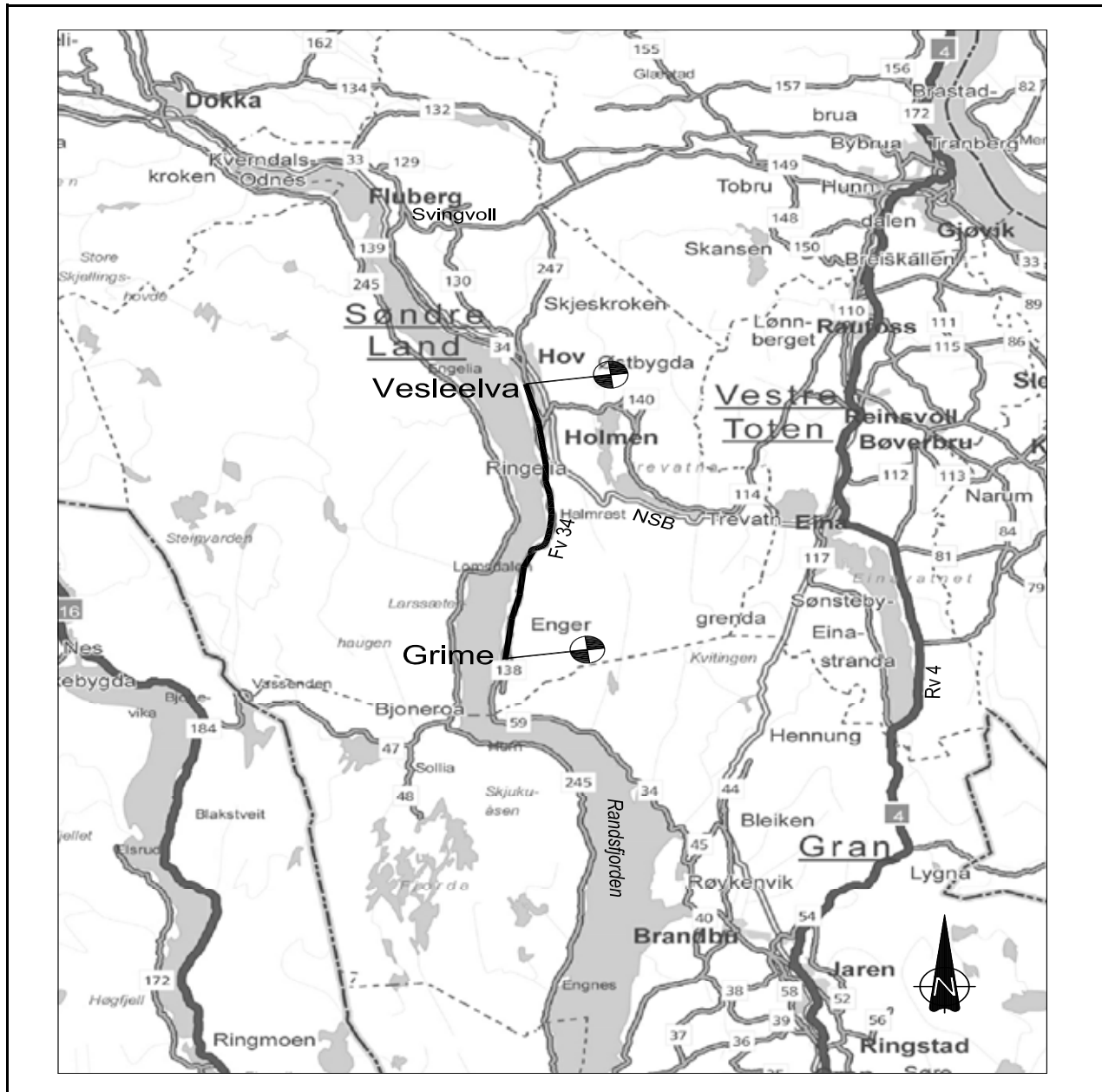
2 Dagens situasjon og beskrivelse av utbedringen

Fv 34 gjennom Oppland fylke er om lag 56 km. Den går på østsiden av Randsfjorden mellom

Jaren i Gran kommune og Svingvoll i Søndre Land kommune.

Dagens fv 34 mellom Grime og Vesleelva er smal og svingete og har dårlig vegfundament. Vegbredden varierer mellom 5,5 meter og 7 meter. Vegen går gjennom et jord- og skogbruksdistrikt øst for Randsfjorden, og den fungerer både som lokal- og gjennomfartsveg. Det er mange avkjørsler, og bebyggelsen ligger til dels tett inntil vegen med direkte atkomst. Dette skaper problemer både for trafikk sikkerhet og framkommelighet. I perioden 2000-2010 var det i alt 14 ulykker med personskade på strekningen. Totalt ble 1 person drept og 3 personer ble hardt skadet i perioden.

Strekningen Grime – Vesleelva er 10,3 km lang. Prosjektet innebærer utbedring av vegen til tofelts veg med 7,5 meters vegbredde. Horisontal- og vertikalgeometrien vil bli tilpasset slik at vegen kan skiltes med 80 km/t med unntak av et par delstrekninger. Det vil bli bygget om lag 7,1 km ny gang- og sykkelveg langs fv 34. Videre vil 34 busslommer bli utbedret, og om lag 120 boliger vil få ny og mer trafikk sikker atkomst til vegen. Det vil bli utført støyskjermingstiltak for om lag 80 boliger. Det tas sikte på å bygge en terrengtilpasset veg formet i forhold til det kulturlandskapet vegen

Figur 2.1 Grime – Vesleelva

går gjennom. Prosjektet forventes å gi forbedret framkommelighet og redusert ulykkesrisiko.

Reguleringsplanen for fv 34 Grime – Vesleelva ble vedtatt av Søndre Land kommunestyre den 23. juni 2008.

Utbedringstiltakene er kostnadsberegnet til 189 mill. 2010-kr. Omregnet til 2011-kr blir kostnadsoverslaget 193 mill. kr.

Netto nytte for prosjektet er beregnet til 25 mill. kr. Netto nytte pr. budsjettkrone er beregnet til 0,3 og netto nytte over investeringskostnad til 0,1.

3 Lokalpolitisk behandling

Søndre Land kommune fattet følgende vedtak i kommunestyret 21.6.2010:

1. Utbygging av fv 34 Grime – Vesleelva delfinansieres med innkreving av bomavgift i en bomstasjon helt i sørenden av utbedringsparsellen, rett sør for krysset med fv 138 Hornslivegen.
2. Det legges til grunn en fylkeskommunal bevilgningsramme på 90 mill 2010-kr i henhold til fylkesvegplanen for 2010-2013.
3. Bompenggeordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at alle trafikanter som beta-

ler med elektronisk brikke får 10 % rabatt. Det gis 20 % rabatt til trafikanter med avtale om forsikringsbetaling.

4. Med foreliggende kostnadsoverslag for utbyggingen og en fylkeskommunal bevilgningsramme som angitt i punkt 2, vil gjennomsnittstaksten pr passering ligge i området 21 – 23 kr. Dette tilsvarer en grunntakst for lett bil på 20 – 25 kroner (2010). Tunge biler betaler dobbel takst.
5. Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Statens vegvesens anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengeordningen foreligger.

Fylkestinget i Oppland behandlet saken 24.8.2010 og fattet følgende vedtak:

1. Utbygging av fv 34 Grime – Vesleelva delfinansieres med innkreving av bomavgift i en bomstasjon. Fylkesordfører gis fullmakt til å gjennomføre drøftinger med Søndre Land og Gran kommuner med sikte på å oppnå enighet om bomplasseringen på fv 34. saken legges deretter fram for fylkesutvalget for behandling.
2. Det legges til grunn en fylkeskommunal bevilgningsramme på 90 mill 2010-kr i henhold til fylkesvegplanen for 2010-2013.
3. Bompengeordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at alle trafikanter som betaler med elektronisk brikke får 10 % rabatt. Det gis 20 % rabatt til trafikanter med avtale om forsikringsbetaling.
4. Med foreliggende kostnadsoverslag for utbyggingen og en fylkeskommunal bevilgningsramme som angitt i punkt 2, vil gjennomsnittstaksten pr passering ligge i området 23 – 24 kr. Dette tilsvarer en grunntakst for lett bil på 21 – 25 kroner (2010). Tunge biler betaler dobbel takst.
5. Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Statens vegvesens anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengeordningen foreligger.
6. Oppland fylkeskommune stiller garanti ved selvskyldnerkausjon for låneopptaket i bompengeselskapet. Garantien tar utgangspunkt i et maksimalt låneopptak på 116 mill kr. Garantitiden er maksimalt 20 år, inklusive maksimal innkrevingstid på 15 år og 5 års forlengelse av bompengeperioden i tilfelle sviktende økonomi. Det er et vilkår at garantien blir sikret 1. prioritet i retten til å kreve inn bompenger. Det

tas forbehold om stortingets samtykke til garantien.

7. Fylkesordfører gis fullmakt til å stifte/etablere en bompengeselskapsløsning med formål å delfinansiere utbyggingen og administrere trafikanbetalingen på fv 34. Det avsettes kr 100 000 til selskapets aksjekapital og kr 15 000 til stiftelseskostnader. Beløpene dekkes over rammeområdet Politisk handlingsrom.

De andre berørte kommunene, Gran, Nordre Land og Etnedal, har også sluttet seg til prinsippet om utbedring og finansiering av fv 34 med bompenger. Gran kommune ønsker imidlertid at bomstasjonen skal plasseres lenger nord på strekningen.

Drøftingsmøtet som nevnt i fylkestingets vedtak punkt 1, ble avholdt 1.9.2010 uten at det ble oppnådd enighet om plassering av bomstasjonen. Fylkesutvalget behandlet plasseringen av bomstasjonen på nytt i møte 6.9.2010 og fattet følgende vedtak:

1. Utbyggingen av fv 34 Grime – Vesleelva delfinansieres med innkreving av bomavgift i en bomstasjon helt i sørenden av utbedringsparsellen, rett sør for krysset med fv 138 Hornslivegen.

4 Trafikkgrunnlag

Gjennomsnittlig årsdøgntrafikk (ÅDT) i 2009 lå på om lag 1640 kjøretøy pr. døgn. Når det startes tovegs bompengeinnkreving i en automatisk bomstasjon med gjennomsnittlig takst på om lag 24,50 kr, antas det at dette vil medføre om lag 10 pst. redusert trafikk. Korrigert for trafikkvekst etter 2009 vil dette medføre en ÅDT på om lag 1 500 kjøretøy ved utgangen av 2012 når bompengeinnkrevingen antas å starte.

Prognose for årlig trafikkvekst er:

- 1,3 pst. for 2010
- 1,2 pst. for 2011-2014
- 0,9 pst. for 2015-2020
- 1,1 pst. for 2021-2030

De alternative kjørerutene er betydelig lengre enn å benytte fv 34. Dette gjelder primært fv 245 på vestsiden av Randsfjorden og fv 114 over Trevatna i kombinasjon med rv 4 via Eina og Lygna. Erfaringer fra andre bompengeprosjekter tilsier at gjennomgangstrafikken i liten grad velger slike alternative kjøreruter på grunn av en bompengeavgift i den størrelsesorden som er aktuelt her. Det er grunn til å tro at gjennomgangstrafikken

mellom områdene nord og sør for Randsfjorden utgjør en relativt liten del av trafikken på fv 34.

5 Finansierings- og bompenggeopplegg

I Oppland fylkeskommunes Handlingsprogram for fylkesveger 2010-2013 er det lagt til grunn å utbedre fv 34 Grime – Vesleelva i fireårsperioden 2010-2013. Kostnadene er i handlingsprogrammet beregnet til 180 mill. 2010-kr som er forutsatt finansiert med 90 mill. kr i fylkeskommunale midler og 90 mill. kr i bompenger

Foreliggende kostnadsoverslag er på 193 mill. kr, omregnet til 2011-prisnivå. I revidert forslag til finansieringsplan er det lagt til grunn 92 mill. kr i fylkeskommunale midler (47,7 pst) og 101 mill. kr i bompenger (52,3 pst).

I 2010 er det brukt 8,3 mill. kr i fylkeskommunale midler til planlegging og grunnerverv. Anleggsarbeidene er forutsatt å starte opp i 2011

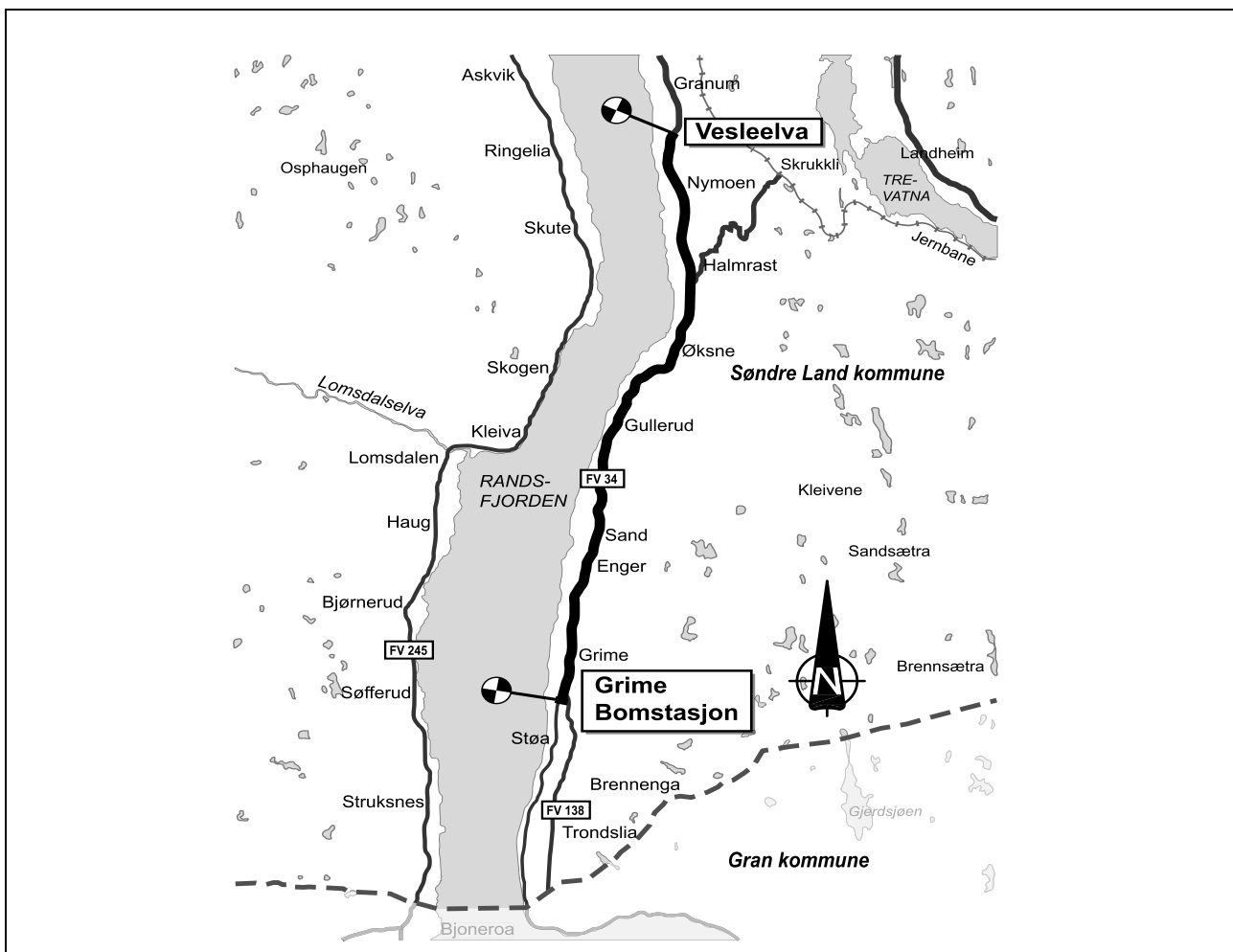
med ferdigstillelse i 2013. I 2011 er det lagt til grunn at fylkeskommunen bidrar med 30 mill. kr og at bompengeselskapet stiller til disposisjon 15 mill. kr

En eventuell kostnadsøkning på opp til 10 pst. skal dekkes med fylkeskommunale midler og bompenger med samme prosentsats som innenfor kostnadsoverslaget. Kostnadsøkning utover 10 pst. dekkes av fylkeskommunen.

5.1 Bompenggeopplegg og plassering

Bomstasjonen forutsettes plassert sør på strekningen som skal utbedres, rett sør for krysset med fv 138 Hornslivegen. Finansieringsopplegget bygger på tovegs innkreving med en automatisk bomstasjon som settes i drift når anlegget åpnes for trafikk.

Samferdselsdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på personvernutfordringene i helautomatiske bomstasjoner, og muligheten for å utvikle en anonym betalingsløsning

Figur 5.1 Bomplassering

som et supplement til dagens AutoPASS-løsning. Arbeidet pågår.

Det er lagt til grunn en gjennomsnittstakst pr. passering på om lag 24,50 2011-kr. Det medfører en grunntakst for kjøretøy til og med 3 500 kg på om lag 27 kr. Kjøretøy over 3 500 kg skal betale dobbel takst. Det forutsettes at takstene justeres i tråd med prisutviklingen. Dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn forutsatt, er det lagt til grunn at bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet kan øke takstene med inntil 20 pst. og forlenge innkrevingsperioden med inntil 5 år

Bomstasjonen er basert på AutoPASS-systemet. Betaling vil skje ved bruk av elektronisk brikke eller ved etterskuddsvis fakturering. Ved å inngå avtale med bompengeselskapet om forskuddsbetaling vil trafikantene oppnå 20 pst. rabatt. Trafikanter med elektronisk brikke, men uten avtale med bompengeselskapet får 10 pst. rabatt.

Følgende basisforutsetninger er for øvrig lagt til grunn for finansieringsanalysen:

- Lånerente på 8 pst.
- Årlig prisstigning på 2,5 pst.
- Årlige innkrevingskostnader på 3 mill. kr
- Trafikkgrunnlag som omtalt i kap. 4
- Det antas at 40 pst. av de passerende oppnår 20 pst. rabatt, 30 pst. oppnår 10 pst. rabatt, 25 pst. betaler full pris og 5 pst. enten har fritak for betaling eller bompengene lar seg ikke innkreve

Med disse basisforutsetningene beregnes innkrevingsperioden til om lag 15 år. Reduseres lånerenta til 6,5 pst. reduseres innkrevingsperioden til i overkant av 13 år. I basisalternativet er det beregnet at bompengene skal dekke renteutgifter på om lag 82 mill. kr og innkrevingskostnader på om lag 45 mill. kr, i tillegg til utbyggingskostnader på 101 mill. kr. Brutto bompengeinntekter er følgelig forventet å utgjøre om lag 228 mill. 2011-kr.

Det er også regnet på et pessimistisk alternativ med følgende forutsetninger:

- 10 pst. kostnadsøkning
- Årlig trafikkvekst reduseres til 0,5 pst. årlig
- ÅDT reduseres med ytterligere 5 pst. som følge av bompengeinnkrevingen
- 20 pst. takstøkning etter to år

Med disse forutsetningene beregnes innkrevingsperioden til i underkant av 19 år.

6 Garanti

Fylkestinget i Oppland har 24.8.2010 fattet vedtak om å stille garanti slik at bompengeselskapet kan ta opp lån på inntil 116 mill. kr til utbedringen av fv 34 Grime – Vesleelva. Maksimal gjeld i basisalternativet er beregnet til om lag 104 mill. kr i 2013. Den fylkeskommunale garantien er forhåndsgodkjent av Kommunal- og regionaldepartementet, men blir ikke godkjent før Stortinget har fattet vedtak i saken. Garantien vil først føre til utbetaling dersom gjelda ikke blir mulig å håndtere etter at takstene har økt med inntil 20 pst. og bompengerperioden er forlenget med inntil 5 år.

7 Samferdselsdepartementet sin vurdering

Samferdselsdepartementet har merket seg at Oppland fylkeskommune og Søndre Land kommune har kommet fram til enighet om et opplegg for delvis bompengefinansiering av den planlagte utbedringen av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva. Kommunene Gran, Nordre Land og Etnedal har sluttet seg til bompengeopplegget, men Gran kommune er ikke enig i plasseringen av bomstasjonen. Departementet legger imidlertid til grunn at bomstasjonen plasseres rett sør for krysset med fv 138 Hornslivegen, slik Søndre Land kommune og Oppland fylkeskommune er enige om

Med de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn, vil prosjektet være nedbetalt i løpet av 15 år. Departementet slutter seg til det skiserte opplegget for håndtering av en eventuell kostnadsøkning og endret inntjening.

8 Avtale

Etter at Stortinget har fattet vedtak om finansiering og utbedring av fv 34 på strekninga Grime – Vesleelva i Oppland, vil det bli inngått avtale mellom Vegdirektoratet og bompengeselskapet i tråd med forutsetningene som er lagt til grunn i denne proposisjonen.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om finansiering og utbedring av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva i Søndre Land kommune i Oppland.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om finansiering og utbedring av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva i Oppland i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om finansiering og utbedring av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva i Oppland

I

Stortinget samtykker i at:

- Bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån og kreve inn bompenger for finansiering og utbedring av fv 34 på strekningen Grime – Vesleelva. Vilåårene fremgår av denne proposisjonen.
 - Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet og fastsette nærmere regler for finansieringsordningen.
-

